

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

-

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

Ehdotuksen mukaiset erilliskeräysvelvoitteet, määrätyin poikkeuksin, tukevat mielestämme jätedirektiivin asettamien velvoitteiden täyttämisen ja kasvattaa kierrätyksen osuutta, mm. kierrätystä varten erilliskerättyä jätettä ei saa toimittaa poltettavaksi eikä sijoitettavaksi kaatopaikalle (15 a §).

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

Kannatamme ehdotettua jätteenkuljetusjärjestelmämuutosta, jonka mukaan jatkossa jätteenkuljetukset järjestää kunta. Vain kunnan järjestäminä voidaan taata, että jätteen kuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin (35 § 2. mom.). Tällä hetkellä Ab Stormossen Oy:n toimialueella on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Stormossenin toimialueelta löytyy kuntia tai kunnan osia, joissa toimii vain yksi jätteenkuljetusyritys. Vaasan seudun jätelautakunta on teettänyt kaksi kuljetusjärjestelmäselvitystä (2015 ja 2019), joissa molemmissa on todettu mm. puutteita kuljetuspalveluiden saatavuudessa sekä kohtuuttoman suuria vaihteluja jäteastioiden tyhjennyshinnoissa. Tyhjennyshinnat ovat Vaasan seudulla olleet jopa n. 40 % korkeammat verrattuna keskimääräiseen tyhjennyshintaan kunnan järjestämän jätteenkuljetusten alueilla siitä huolimatta, että Stormossenin yhdyskuntajätteen (biojäte, poltettava jäte/sekajäte) käsittelymaksut ovat KIVO ry:n kyselyn perusteella alle maan keskiarvon.

Tuemme myös Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) näkemystä ”JÄTEKIVA”-raportissa, jossa todetaan, että ainoastaan kunnan järjestämässä kiinteän jätteen kuljetuksessa kunnan on

mahdollista toimeenpanna erilliskeräysveloitteet kattavasti, tehokkaasti ja kasvavan logistiikan ympäristövaikutukset minimoiden, hyödyntäen kaikkia käytettävissä olevia keinoja (mm. lajitteluun kannustava jätetaksa, keräysmenetelmien, kuten yhteis- ja monilokerokeräyksen laaja ja systemaattinen kehittäminen sekä hyödyntäminen, jätteenkuljetusten logistiikan kokonaisvaltainen suunnittelu sekä kuntien ja tuottajien pakkausjätteiden keräyksen yhteistyöhön liittyvän tuottajien maksaman korvauksen päätyminen kuntalaisten hyväksi ehdotetun mukaisesti).

Mielestämme jätteenkuljetuksen kaksoisjärjestelmästä luopuminen tukee kierrätystavoitteiden saavuttamista. Se avaa kunnille mahdollisuuden kokonaisvaltaiseen jätehuollon kehittämiseen muiden EU-maiden tapaan, missä lähes jokaisessa jäsenmaassa kiinteistön haltijan jätteenkuljetus on täysin tuntematon käsite. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on suora yhteys kunnan jäteyhtiön ja jätteen haltijan välillä. Suunnittelu, seuranta, valvonta, raportointi sekä tiedotus ja neuvonta helpottuu ja yksinkertaistuu.

Kaksoisjärjestelmästä luopuminen lopettaisi myös kuljetusjärjestelmäpäätöksiä koskevat useita vuosia kestävät valituskierteet tuomioistuimissa. Myös tästä löytyy esimerkkejä Vaasan seudulta, jossa sako- ja umpikaivolietteen kuljetuspäätöksen käsittely Vaasan hallinto-oikeudessa kesti lähes neljä vuotta ja kiinteän jätteen kuljetuspäätös yli puolitoista vuotta. Molemmissa tapauksissa jätelautakunnan päätökset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen puolesta kumottiin ja palautettiin lautakunnalle uuteen käsittelyyn.

Pidämme 36 § muutosehdotusta erittäin hyvänä ja kannatettavana. Jätteiden erilliskeräysvelvollisuuden lisäämisen seurauksena bio- ja pakkausjätteen kiinteistökohtainen keräys tulee lisäämään kuljetusurakoiden määrää nykyisestä. Tämä taas tarjoaa uusia työmahdollisuuksia nykyisille ja uusille kuljetusyriyksille. Markkinavuoropuhelun avulla luodaan hyvät mahdollisuudet pk-yrityksille pärjätä kilpailutuksissa, kun urakka-alueet suunnitellaan huolella. Tarpeeksi pitkä sopimusaika, esim. 5-7 vuotta, takaa riittävän poistoajan jätteenkuljettajien tekemille investoinneille.

Katsomme että viiden vuoden siirtymäaika sekajätteen osalta voitaisiin lyhentää ehdotuksen mukaisesta viidestä vuodesta ottaen huomioon, että erilliskerättäville bio- ja pakkausjätteille on ehdotettu kahden vuoden siirtymäaika. Näin välttyttäisiin siitä, että olisi kaksi järjestelmää samanaikaisesti käytössä tarpeettoman pitkään. Jäteastioiden tyhjennykset voidaan hoitaa kaksi- tai monilokeroautolla ja kuljettaa eri jakeita samassa autossa. Katsomme että myös tämä seikka puoltaa samanpituisen siirtymäajan mainituille jakeille, kun jätteitä kerätään samaan kaksi- tai monilokeroautoon.

Myös saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus tulisi mielestämme säätää kunnan järjestettäväksi. Muuten vaarana on, että saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetuspäätösten käsittely tuomioistuimissa jatkuu aina vaan ja ylläpitää nykyistä hallinnollista taakka. Kun lietekeivojen tyhjennykset keskitetään yhdelle toimijalle – kunnan jätelaitokselle – valvonta helpottuu ja voidaan varmistua siitä, että liete päätyy hyväksytyyn käsittelylaitokseen. Samat perustelut kuljetusjärjestelmän toimivuudesta ja tehokkuudesta pätevät mielestämme niin saostus- ja umpisäiliölietteen kuin kiinteän jätteen osalta.

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

Kuntien ja pakkausten tuottajien lakisääteinen yhteistoiminta pakkausjätteen osalta mahdollistaa tehokkaan, ympäristöystävällisen ja kustannustehokkaan keräyksen ja kuljetuksen edellyttäen, että jätteenkuljetukset hoidetaan kunnan kilpailuttamina. Myös asukkaan näkökulmasta katsottuna on silloin helpompi asioida yhden toimijan, kunnan jätelaitoksen, kanssa kaikissa jätehuoltopalveluissa.

Yhteistoimintavelvoite mahdollistaa mahdollisimman korkean kierrätysasteen saavuttamisen pakkausjätteen osalta. Jo nyt löytyy hyviä esimerkkejä eri puolilla Suomea kaupungeista, joissa jätteenkuljetukset hoidetaan kunnan järjestäminä ja joissa kunnallinen jäteyhtiö on huolehtinut täydentävästä kiinteistökohtaisesta pakkausjätteen keräyksestä. Jäteyhtiön paikallistuntemuksen avulla voidaan jatkossa yhteistoiminnalla tuottajien kanssa saavuttaa logistisesti mahdollisimman tehokas ratkaisu pakkausjätteen keräyksessä ja hyödyntämisessä.

Kustannusten läpinäkyvyys voidaan varmistaa parhaiten kunnan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän avulla, jolloin kunnille maksettavat korvaukset (49 b §) menevät lyhentämättöminä asukkaiden hyväksi kilpailukykyisinä käsittelymaksuina.

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

-

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenveto

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

-

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

-

Åkers Leif
Ab Stormossen Oy